Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 02/11/2026 11:05
Sayı: E-120.07.03-1974151

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/47654 Gk12

GÜNLÜDÜR
02/11/2026

Sayı :E-75833232-610-8536661
Konu :Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 12.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1913354 sayılı yazınız.

Bakanlığıma intikal eden, Tekirdağ Milletvekili Sayın Cem AVŞAR tarafından tevcih edilen 7/47654 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu:ADDC39AA-8248-4F3C-A5CE-5284DAB7E0AE Belge Doğrulama Adresi:https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA
Telefon :03122016100
Bilgi İçin:soruonergesi@sanayi.gov.tr
Faks:03122016103
İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr
Kep:sanayiveteknolojibakanligi.strateji@hs01.kep.tr

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN CEM AVŞAR'IN

7/47654 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Hazır giyim ve tekstil sektörü, Türkiye'nin en yüksek katma değerli üretim alanlarından biridir. Toplam imalat sanayi istihdamının yaklaşık 1/4'ini oluşturan ve hazır giyim alanında çalışanların yarısından fazlası kadınlardan oluşan bu sektör; üretim kapasitesi, yatırım hacmi ve ihracat gücü ile ülke ekonomisinin en stratejik alanlarından biri konumundadır. Bu açıdan tekstil ve hazır giyim sektörü herhangi bir sektör değildir; yaklaşık 845 bin kişiye doğrudan, 2 milyona yakın vatandaşımıza dolaylı istihdam sağlayan; 45 milyar doların üzerinde üretim yapan, 26 milyar doların üzerinde ihracat potansiyeline sahip ülkemizin en yüksek katma değer üreten sektörlerinden biridir.

Sektör temsilcileri ve uzmanların endişeyle takip ettikleri ve ifade ettikleri üzere; Sektör, Türkiye ekonomisi için hayati bir rol üstlenmesine karşın; yüksek enflasyona bağlı maliyet artışları, kur istikrarsızlığı, finansmana erişim zorlukları ve küresel rekabet gücündeki erime sebebiyle ağır bir krizle karşı karşıya kalmıştır. Son bir yıl içerisinde yüksek maliyet baskısı ve rekabet gücündeki aşınma neticesinde sektörde 110 binden fazla istihdam kaybı yaşanmıştır. 2026 yılı ilk çeyrek sonu itibarıyla hazır giyim sektöründeki istihdam 491.987, tekstil sektöründeki istihdam ise 342,000 seviyesine gerilemiş: toplam sektör SGK'lı çalışan sayısı yaklaşık: 833.000 kişiye düşmüştür. İstihdamda geçmiş yıllara oranla %10'nin üzerinde yaşanan bu düşüş, sektörün tarihsel kazanımlarını ve Türkiye'nin küresel tedarik zincirindeki stratejik konumunu ciddi şekilde tehdit etmektedir.

Bu çerçevede 2025'te dünyada hazır giyim ticareti yüzde 4,35 büyürken, Türkiye'de yüzde 5,58 küçülmüştür. 2022 yılında 21 milyar dolar olan hazır giyim ihracatı 2025 yılında 16,8 milyar dolara gerilemiştir yani ihracatta yüzde 21'lik kayıp yaşanmıştır, buna karşılık ithalat yüzde 73 artmıştır. Yaklaşık beş yıllık süreçte 377 bin kişi işini kaybetmiş, 10 bine yakın firma kapanmıştır. Son bir yılda toplam kayıtlı istihdamı yaklaşık 840 bin kişi seviyesine düşmüştür. Bundan on yıl önce kayıtlı, kayıtsız ve dolaylı istihdam ise 2 milyonun üzerindedir.

İhracat kanalında da kan kaybı sürmektedir. Türkiye tekstil ve hammaddeleri sektörü 2025 yılını 11,4 milyar dolar ihracat ile kapatmış; hazır giyim ve konfeksiyon sektörü de dahil edildiğinde toplam tekstil ve hazır giyim ihracatı 26 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

2025 yılı genel Türkiye ihracatının 273,4 milyar dolar olarak gerçekleştiği dikkate alındığında, tekstilin toplam ihracattaki payı yaklaşık %4,1 seviyesinde kalmıştır. Sektörün en temel ihracat pazarı konumunda olan Avrupa Birliği (AB) ülkeye gerçekleştirilen satışlarda ilk sırada yer alsa da genel daralma eğilimi devam etmektedir.

Hazır giyim ve tekstil sektöründeki kriz yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda ciddi bir sosyal sorundur. Çalışanlarının %50'den fazlası kadın olan hazır giyim sektöründeki daralma, kadın istihdamımı daraltmakta, hane gelirlerini düşürmekte ve toplumsal cinsiyet eşitliğini olumsuz etkilemektedir. Diğer yandan genç işsizlik ve kayıt dışı istihdam riskleri artmakta, bölgesel kalkınma dengeleri bozulmaktadır.

Sonuç olarak, üreticinin maliyeti dolar bazında yüzde 26 artarken, ihracat satış fiyatları sadece yüzde 10 civarında artmıştır. Aradaki fark önce kârı eritmiş, sonra yatırımı ve istihdamı azaltmıştır. Tekstil ve hazır giyim sektörünün yaşadığı kriz bir talep krizi değildir. Dünyada hazır giyim pazarı büyümeye devam etmektedir. Sorun, Türkiye'nin rekabet gücünü kaybetmesidir. Tekstil ve hazır giyim sektörü dünyada rekabeti kaybetmedi, Hükûmetin yanlış ekonomi politikaları yüzünden rekabet gücünü kaybetti.

Bunun yanı sıra İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan: "*ABD yönetiminin Section 301 kapsamında yürürlüğe koyduğu yeni vergi düzenlemesini, Türk tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon sektörleri açısından adil, dengeli ve karşılıklılık esasına dayalı ticaret anlayışıyla bağdaştırmak mümkün değildir. Türkiye'den ithal edilen ve istisna listesinde yer almayan ürünlere, mevcut en çok kayrılan ülke vergilerinin üzerine yüzde 12,5 oranında ilave gümrük vergisi uygulanması, Türk sanayicisinin, ihracatçısının ve üreticisinin üzerine haksız ve ağır bir yük bindirmektedir. Burada mesele yalnızca ek bir vergi uygulaması değildir. Asıl mesele, Türk sanayisinin rakipleri karşısında sistematik biçimde dezavantajlı bir konuma itilmesidir... Türkiye için benzer bir üst sınırın öngörülmemesi ve yüzde 12,5'lik ilave verginin mevcut vergilerin üzerine eklenmesi, özellikle tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon ürünlerinde toplam gümrük vergisi yükünü yüzde 25-30 seviyelerine taşıyabilecek ağır bir sonuç doğurmaktadır.*", dedi.

Bu bağlamda;

Soru 1- Son 3 yılda tekstil ve hazır giyim sektöründe meydana gelen daralma yüzde kaçtır? Söz konusu daralmanın kök sebeplerine ilişkin ilgili paydaş kurum ve kuruluşlarla ortak bir araştırma yapılmış mıdır? Bu kapsamında iflas eden, konkordato ilan eden firma sayısı kaçtır ve kaç kişi işsiz kalmıştır?

Soru 2- Söz konusu sektöründe yaşanan yapısal sorunların, istihdam kayıplarının, ihracat performansındaki daralmanın, artan maliyetlerin ve finansmana erişimdeki sıkıntıların çok yönlü biçimde incelenmesi; kamu desteklerinin etkinliğinin değerlendirilmesi ve sektörün yeniden rekabetçi ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasını sağlayacak bir yol haritası oluşturmak bağlamında diğer paydaş kurumların iş birliğinde ne tür tedbirler alınmıştır? Bu hususta ortak bir eylem planı var mıdır?

Soru 3- Ülkemizin dünyanın en entegre 2. tekstil tedarik zincirine sahip olması, jeopolitik konumu, kaliteli üretim kapasitesi gibi birçok avantaj kullanılarak tekstil ve hazır giyim sektörünü yeniden ayağa kaldırmak bakımından sektör temsilcilerin önerdiği üzere "Türkiye'nin fason üretimden markalaşmaya geçmesi" ve "tasarımın ve teknik tekstilin desteklenmesi" gibi hususlarda bir çalışmanız var mıdır? Buna ilişkin ne tür tedbirler planlanmaktadır?

Soru 4- Bahse konu sorunların bertaraf edilmesi bakımından; KOBİ'lerin yeşil dönüşümünün finanse edilmesi, (Eximbank kredi miktarının artırılması, faiz yükünün azaltılması, kayıt dışılıkla etkin mücadele edilmesi, yeni ihracat pazarları için kapsamlı ticaret diplomasisinin yürütülmesi gibi tedbirler alınması hususundaki yaklaşımınız nedir? Bu anlamda ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

Soru 5- Avrupa Birliğiyle, Gümrük Birliği Anlaşmasını gözden geçirme ve gereklerini yerine getirme, döviz dönüşüm desteğini arttırma (%3'ten-5'e çıkarma) istihdamı korumak için imalat sektörüne verilen 3.500 liralık desteği artırma ve şartlarını iyileştirme gibi tedbirlerin alınmasına ilişkin paydaş kurumlarla ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

Soru 6- Avrupa Yeşil Mutabakatının, tekstil sektörünü yeşil ve dijital dönüşümünün öncelikli sektörlerinden biri hâline getirmesi hedefi dikkate alınarak ülkemizde söz konusu dönüşüme uygun bir Ulusal Tekstil Programını (üretim, istihdam, pazarlama vb.) hazırlamaya ilişkin bir çalışma var mıdır? Bu çerçevede KOBİ'lere ve imalat sektörüne dijital dönüşüm hibeleri sağlanması, ortak dijital ürün pasaportu altyapısı kurulması, nitelikli ve kalifiye iş gücünün yetiştirilmesi gibi hususlarda paydaş kurumların eş güdümünde ne tür çalışımlar yapılmaktadır?

CEVAPLAR:

Tekstil ve hazır giyim sektöründe rekabet gücünün artırılması, yüksek katma değerli üretime geçişin hızlandırılması, ihracat kapasitesinin geliştirilmesi ve istihdamın korunması amacıyla çeşitli destek programları ve projeler yürütülmektedir.

Bu kapsamda; ülkemizin tasarım, markalaşma, teknik tekstil, Ar-Ge ve yenilik odaklı üretime geçişinin desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda; Ülkemiz ve Avrupa Birliği eş finansmanıyla yürütülen Rekabetçi Sektörler Programı çerçevesinde, geleneksel üretimden teknik tekstile dönüşümü ve sektörün katma değerinin artırılmasını amaçlayan toplam 34 milyon Avro bütçeli beş proje yürütülmektedir. Yaklaşık 10,4 milyon Avro bütçeli "Tasarımdan Üretime: Hazır Giyim Sektörünün Dijital Dönüşümü" projesi çerçevesinde ise tekstil ve hazır giyim sektörünün dijital dönüşümüne yönelik bir yol haritası belirlenmiş; KOBİ'lere dijital danışmanlık ve eğitim hizmetleri sunulmuş, sektörün dijital dönüşüm kapasitesinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, tekstil sektöründeki Ar-Ge ve tasarım faaliyetleri desteklenmekte olup TÜBİTAK tarafından 2021 yılından bu yana sektörde yürütülen 444 projeye toplam 787 milyon TL destek sağlanmıştır.

İlaveten, Rekabetçi Sektörler Programının uygulaması 2026 yılı sonunda tamamlanacak olan ikinci döneminde, KOBİ ve girişimcilerin verimli, yaratıcı ve rekabetçi bir ekosistemin parçası olmaları amacıyla 23 ilde yürütülen, Ar-Ge ve inovasyonu merkezine alan 43 projeden oluşan toplam bütçesi ise 260 milyon Avro'dur.

Bunların yanı sıra; sektörün yeşil dönüşümünü hızlandırmak, enerji ve üretim maliyetlerini azaltmak ve finansmana erişimi kolaylaştırmak amacıyla KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından çeşitli destek mekanizmaları uygulanmaktadır. Bu bağlamda; Türkiye Yeşil Sanayi Projesi kapsamında KOSGEB tarafından yürütülen Yeşil Sanayi Destek Programı çerçevesinde, desteklenmeye hak kazanan 1.986 işletmeye 2026 fiyatlarıyla 9,3 milyar TL ödeme yapılmıştır. TÜBİTAK tarafından da tekstil sektöründeki KOBİ'lerin yeşil dönüşüm alanındaki 33 projesine, 2026 yılı fiyatlarıyla 91 milyon TL destek verilmiştir.

Öte yandan, Rekabetçi Sektörler Programının üçüncü döneminde, doğrudan yeşil dönüşüme hizmet etmek üzere 7 milyon Avro bütçeli "Tekstil, Kimya ve Uluslararası Ulaşımın Anahtar Sektörlerinde Sanayinin Sürdürülebilir Dönüşümüne Destek" projesinin uygulaması da 2025 yılı sonunda başlatılmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımız, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İŞKUR ve KOSGEB iş birliğiyle yürütülmekte olan, İstihdamı Koruma Programı kapsamında ise tekstil, giyim ve deri gibi emek yoğun sektörlerde korunan her bir istihdam için aylık 3.500 TL geri ödemesiz destek sağlanmaktadır. 2025 yılında Program kapsamında 9.929 işletmeye 2026 fiyatlarıyla 8,6 milyar TL destek sağlanmış, 327.554 istihdam korunarak ilave 11.192 istihdam oluşturulmuştur. 2026 yılı Ekim ayı sonu itibariyle de 11.744 işletmeye 12,5 milyar TL destek ödemesi yapılmıştır. Program kapsamındaki işletmelerde 550. 337 kişilik istihdam korunurken ilave istihdam 29.702 olmuştur.

Bununla birlikte, İmalat Sanayi Finansman Programı kapsamında, tüm imalat sanayi işletmelerine 6 ayı anapara ödemesiz, 36 ay vadeli uygun koşullu kredi imkanı sunulmaktadır. Program kapsamında kullanılan kredilerde, istihdamını koruyan işletmelere 12 puanlık "finansman desteği" de sağlanmaktadır. Programın yeni döneminde finansman desteğinin kapsamı genişletilmiş, kredi limitleri KOBİ'ler için 50 milyon TL, büyük işletmeler için 150 milyon TL'ye kadar yükseltilmiştir. Eğer işletme Ar-Ge/Tasarım Merkezi, Teknopark şubesi veya tescilli bir patente sahipse, kredi limiti bir kat artırımlı olarak uygulanabilmektedir. Teminat yetersizliği yaşanması durumunda ise KOBİ'lere KGF, KFK veya İGE kefalet desteği sağlanabilmektedir.

Söz konusu çalışmaların ilgili kamu kurum ve kuruluşları, Avrupa Birliği programları ve sektör paydaşları arasında eş güdüm içerisinde yürütülmesi; sektörün yeşil ve dijital dönüşümünün hızlandırılması, tasarım ve teknik tekstil kapasitesinin geliştirilmesi, nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi ve uluslararası rekabet gücünün sürdürülebilir biçimde artırılması bakımından önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, mevcut destek ve proje uygulamalarının ortak stratejik hedefler çerçevesinde bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi esas alınmaktadır.